

KDY VOLAT ZVĚROLÉKAŘE

Milí čtenáři, některá témata z mé knihy vás budou zajímat více, některá méně, ale tohle si prosím přečtěte dvakrát, protože je velmi pravděpodobné, že pokud s koňmi strávíte život, tak tyto informace na 99 % budete potřebovat.

Dobrých veterinářů je málo, a proto je dobré znát důvody pro jejich zavolání, protože budete-li je atakovat kvůli maličkostem, ohrozíte tím životy koní, kteří je v danou chvíli budou skutečně potřebovat. Myslím, že mi každý veterinář dá za pravdu, když řeknu, že nejčastějším akutním onemocněním u koní je kolika, tedy neprůchodnost střev. A ať už se jedná o koliku klasickou nebo plynovou, tak se při ní kůň chová stejně. Charakteristickým projevem je silné pocení koně po celém těle, lehání, vstávání a hrabání. Dalším příznakem zástavy peristaltiky střev je časté otáčení hlavy koně k břichu, chození po boxu a nechůť na krmivo i oblíbené pochoutky.

PRVNÍ POMOC U KOLIKY:

Podívejte se, jestli měl kůň přístup k vodě. Někdy se stane, že se přeruší přísun vody do napáječky, nebo se napájecí zařízení rozbije, a nedostatek vody zapříčiní zástavu střev. V případě, že tomu tak skutečně je, poskytněte okamžitě koni náhradní pitný zdroj a počkejte, až se napojí. Pokud jsou příznaky stále stejné, dále pokračujte s první pomocí jako při klasické kolice, tzn. dejte koníkovi teplou deku, nasadte mu uzdečku nebo štajgrové udidlo a voďte ho alespoň hodinu. Pokud si chce venku lehat, vezměte si pomocníka, který ho bude zezadu popohánět, a okamžitě kontaktujte veterináře.

Koni, který vykazuje kolikové příznaky, je vždy dobré prohřát břicho masírováním pomocí víchů. Vích je otýpka měkkého sena nebo slámy stočená do tvaru provazu. Hlavně ale vyndejte z boxu seno i slámu a nasadte mu přísnou dietu, umožněte mu pouze přístup k vodě. Pokud se zdravotní stav nelepší a kůň má i nadále tendenci si lehat, voďte ho až do příjezdu veterináře. Největší odměnou za vaši péči vám pak bude hromádka v podobě čerstvých „koblížků“. Nikdy bych si v mládí nepomyslela, jakou radost mi v životě bude dělat obyčejný koňský exkrement...

Bohužel ještě horší než kolika je přehozené střevo. Kůň má stejné příznaky jako při zástavě peristaltiky, ale v silnější podobě. Nekontrolovaně padá na zem, protože má velké bolesti, kope a hrabe, protože se chce zbavit křeččí. Je tedy i nebezpečný. U těchto případů téměř není šance na záchranu ve stáji, kůň musí být silně zasedován (dostane velké množství léků proti bolesti), musí být okamžitě převezen na kliniku a operován, protože již za čtyři hodiny po uskřípnutí střevo nenávratně odumírá, a tak šance na přežití se snižují každou minutou.

Já vás tady nechci zbytečně strašit, ale spíše vás upozornit na situace, které se mohou u koní kdykoliv stát, a když na ně budete připraveni, můžete jim svými znalostmi zachránit život.

Dalšími nejčastějšími onemocněními koní, kdy je třeba volat veterináře, jsou:

ČERNÉ MOČENÍ (NEBOLI NEDĚLNÍ NEMOC)

Tam je na rozdíl od koliky důležitý klid a žádný pohyb! Pouze přehození deky je možné. Pokud koně postihne záchvat černého močení venku (moč je tmavá, protože je v ní krev), při tréninku nebo zkrátka mimo stáj, mějte na paměti, že každý další krok mu ublíží, takže zůstaňte na místě a poproste veterináře, ať přijede za vámi.

A jak poznáte, že se jedná o tuto nemoc? Jednoduše. Kůň začne „tuhnout v pohybu“ a někdy jeho tělo pokryje bílá pěna.

Ta je znamením otravy organismu, a tak je důležité minimalizovat další pohyb. Pokud je veterinář daleko, zavolejte někomu, kdo vás převeze do stáje, nasadte tvrdou dietu, tzn. pouze vodu, a vyčkejte na příjezd zvířecího záchranáře.

ZRANĚNÍ OKA

Pokud ještě nemáte dlouholeté zkušenosti s očními onemocněními koní, vyvarujte se jakýchkoliv pokusů o ošetření a vytočte raději číslo svého zvěrolékaře, protože neodborným podáním nevhodné masti může dojít i k oslepnutí.

OTEVŘENÁ RÁNA

Zranění, při kterém je poškozená tkáň v takovém stavu, že není možné zastavit krvácení nebo došlo k velké ztrátě kůže či svaloviny, nanejvýš vymyjte proudem čisté vody a bez prodlení se spojte s vaším veterinářem, se kterým konzultujte další postup ošetření, než k vám dorazí.

Nechcete-li, aby vás přivolaný zvěrolékař škrtil, jako kdysi mě, přiložte na ránu pouze tlakový obvaz a NIC! na ni nemažte ani nestříkejte, protože šití čímkoliv napatlané kůže je pro doktory skutečný zážitek...

KULHÁNÍ

Pokud s koňmi ještě nemáte dlouholeté zkušenosti, nemáte šanci přijít nejen na to, proč váš kamarád pajdá, ale také nebudete schopni říct na kterou nohu. Na každý pád nechte koně ve stáji a počkejte na příjezd veterináře, který vám při předvedení vysvětlí, že kůň kulhá přesně na druhou nohu, než jste si mysleli.

Veterináře ale zavolejte i při dalších příznacích onemocnění koně, jako je teplota, apatie, špatný výživný stav nebo nechůť k žrádlu. Důležité je, abyste zvládli do telefonu správně popsat místo zranění a problému a k tomu vám poslouží i jedna z mých kapitol.

Ta o anatomii.

ČIŠTĚNÍ KONĚ

Ne každý kůň má čištění rád, koně jsou totiž často hodně lechtiví. Péče o srst ale prospívá zdraví a kráse koníka, takže tuto proceduru prosím nepodceňujte.

Způsobů, jak správně vyčistit koně, je spousta. Musíte si najít takové možnosti, které budou vyhovovat vám, ale hlavně vašemu koni.

Co například dělat s lechtivým jedincem? Poradím vám pár fíglů, aby to bylo „rychle a dobře“. Lechtivého koně nikdy nečistěte ostrým kartáčem, ve slabinách nepoužívejte ani hřebílko. Raději toto místo otřete navlhčenou houbou a je to... Kůň je spokojený a vy nebudete mít „razítko“ na stehně.

Zvláště opatrní buďte při čištění hlavy, především nadočnicových oblouků. Stačí, abyste do oblouku koně dvakrát uhodili (ač nechtěně) a už si hlavu příště nenechá očistit. Opět je lepší otřít koni hlavu vlhkou houbou. Pokud se jí z počátku kůň bojí, odvažte ho a držte jej pouze na ohlávce, ať se vám neutrhne z vazáku.

Nepodceňujte rozčesávání hřívy, především u starých koní.

Často se stává, že pod koňskou hřívou se drží vši. Někdo to řeší tím, že koni hřívu oholí, ale těchto chudáků bych se ráda zastala. Hřívu příroda koni nadělila proto, aby měl čím odhánět obtížný hmyz, tak mu ji prosím nestříhejte, ale rozčesejte. Pokud vám to počasí dovolí, jednou či dvakrát týdně koně osprchujte nejlépe vlažnou vodou, použijte některý ze široké nabídky koňských šamponů a máte po starostech. Koni se uleví a vy nestrávíte volné chvíle marným vyháněním vší, kterým se pryč z tepla pod hřívou vůbec nechce.

Pokud se tak ale už stalo (poznáte to podle toho, že se kůň drbe kdekoliv a o cokoliv, nejlépe však o stromy), kontaktujte veterináře, který koni podá patřičnou vakcínu. Koně s vešmi ale čistěte odděleně, ať se paraziti nepřenesou i na ostatní. Pokud má však kůň pravidelnou denní hygienu, toto trápení mu nehrozí.

A ještě jedna rada k čištění koně, který není s hygienou kamarád. Dejte mu do žlabu kus sena nebo mrkev, zkrátka ho něčím zabavte a uvidíte, že to ve většině případů funguje.

Odvedete jeho pozornost od (pro něj) nepříjemných procedur a můžete v klidu pracovat.

Pokud je ale kůň hodně lechtivý nebo nevychovaný a má tendenci vás třeba natlačit na stěnu, dejte mu štajgrové udidlo na ohlávku, odvažte ho a držte na vodítku. Když něco zkusí, lehce mu cukněte v hubě, ať ví, kdo v boxu vládne. U lechtivého koně ale skutečně omezte čištění na nezbytně nutnou dobu a netrapte ho, protože lechtivost je vrozená a kůň se ji neodnaučí. Vzpomeňte si na svá lechtivá chodidla a pochopíte ho...

Snad nejdůležitější denní činností u koní je čištění a kontrola jejich kopyt. Čím dříve jim začnete nohy zvedat, tím méně se nadřete, až budou velcí. Pokud jste tedy chovatelé, začněte s vyškrabováním kopyt hned u hříbat.

NETRAPTE LECHTIVÉHO KONĚ
ZDLOUHAVÝM ČIŠTĚNÍM,
VYUŽIJTE RADĚJI FÍGLŮ, KTERÉ
JSOU V KNIZE POPSÁNY.